

opgjorte tilgodehavende på 446.180 kr. 18 øre kan efter det foreliggende ikke stå i forbindelse med kursusets driftsudgifter, når det tages i betragtning, at det i de årlige driftsregnskaber foreliggende nettounderskud siden 1948 er blevet dækket fuldt ud af staten, hvilket fremgår af den i marts 1962 foretagne opgørelse. Efter revisionsdepartementets opfattelse synes det derfor at ligge klart, at den pr. 1. april 1960 opgjorte gæld til staten på 446.180 kr. 18 øre må hidrøre fra ekstraordinære over status afholdte udgifter, hvis refusion fra staten har ligget helt uden for de i tilskudsloven indeholdte bevillingsforudsætninger. Revisionsdepartementet har i denne anledning udtalt den principielle opfattelse, at der ved forvaltningen af såvel den heromhandlede tilskudslov som andre tilskudslove med principielt tilsvarende tilskudsregler ikke er adgang til at yde tilskud (eller forskud på sådanne), der tilsigter en videregående eller tidligere finansiering, end loven hjemler. For så vidt der ikke måtte findes at være praktisk grundlag for på nuværende tidspunkt at afvikle hjemlet finansiering af denne art, vil det efter departementets mening være nødvendigt, at der snarest tilvejebringes fornøden hjemmel for fortsat opretholdelse af stedfunden ikke bevillingsmæssigt hjemlet finansiering af skoler.

Denne sag giver efter revisionsdepartementets mening en klar belysning af, at departementet ikke uden adgang til skolerne (og kursernes) driftsregnskaber vil kunne føre nogen effektiv kontrol med, at tilskudsafviklingen er i overensstemmelse med de bevillingsmæssige forudsætninger i henseende til størrelsen af de tilskud, der er adgang til, og for de formål, hvortil der kan ydes tilskud med hjemmel i tilskudslovene.

I sin redegørelse til statsrevisorerne af 4. november 1963 udtaler undervisningsministeren, at ministeriet — ligesom statsrevisorerne — har forudsat, at regnskabet for afholdelse af statens bevillinger er omfattet af den såvel ved grundloven som ved den almindelige lovgivning lovfæstede revision, men at 4. revisionsdepartement og undervisningsministeriet ikke har samme opfattelse af, hvilket materiale der skal ligge til grund for tilskudsberegningen.

Over for revisionsdepartementets hovedsynspunkt om, at driftsregnskaber fra

skolerne bør være til rådighed for departementet *i det omfang, dette anser sådanne for at være af betydning for dets stikprøvemæssige gennemgang*, udtaler undervisningsministeren, at ministeriet naturligvis er enig i, at *man fra skolerne må indkræve det materiale, der er fornødent til udøvelse af kontrollen med, at de i lovgivningen fastsatte særlige vilkår for statstilskuddets ydelse er overholdt.*

Man må imidlertid begrænse sig hertil, da det er et rationelt princip, at et ministerium ikke indkræver oplysninger som f. eks. regnskaber, såfremt disse ikke kan påvirke ministeriets dispositioner.

Undervisningsministeren henviser videre til, at revisionsdepartementet imidlertid også anser det for påkrævet at få driftsregnskaber til rådighed, *hvor tilskud ydes i forhold til bestemte arter af udgifter, men uafhængigt af skolens øvrige udgifter og økonomi, og hvor tilskud ydes efter faste beregningsregler, men uafhængigt af regnskabsmæssige oplysninger.* Her kan der efter ministeriets mening ikke være behov for at indkalde det samlede regnskab, idet det ikke kan berøre den løbende tilskudsberegning, om skolen opnår større eller mindre dækning af sine driftsudgifter. Da der ikke er hjemmel for at skride ind over for skoler, hvis indtægter overstiger driftsudgifterne, vil det ikke tjene noget formål at indkræve driftsregnskaber i de sidstnævnte tilfælde.

Revisionsdepartementet må heroverfor fastholde, at *det må bero på departementets skøn, i hvilket omfang driftsregnskaber fra skolerne er nødvendige til varetagelse af de departementet påhvilende revisionsopgaver.*

I sin skrivelse af 16. april 1963 har revisionsdepartementet, jfr. ovenfor fra side 1 nederst til side 2 øverst, gjort rede for de opgaver, hvis varetagelse efter departementets mening gør det nødvendigt, at man til brug ved stikprøveundersøgelserne har adgang til at få driftsregnskaber fra skolerne, derunder de skoler, hvis tilskudsgrundlag er det foran beskrevne (d. v. s. selvejende skoler). Som det vil ses, er der et behov for driftsregnskaber, ikke alene som et led i kontrollen med tilskuddenes beregning (normalt lønningstilskud), men også for at kunne påse, at det særlige tilskudsvilkår ved eksamensskolerne med hensyn til lønnens størrelse er overholdt, idet en effektiv